

Saarepeedi Kooli õppekava

Sisukord

Sisukord.....	2
1 Sissejuhatus.....	3
2 Üldsätted.....	4
3 Õppe- ja kasvatusesmärgid Saarepeedi Koolis.....	5
4 Riiklikes õppekavades määratletud üld- ja valdkonnapädevuste kujundamine 6	
5 Õppe- ja kasvatuspõhimõtted ja korraldus Saarepeedi Koolis.....	10
6 Tunnijaotusplaan Saarepeedi Koolis.....	13
7 Liikluskasvatuse teemad ja nende käsitlemise maht põhikoolis.....	13
8 Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted Saarepeedi Koolis.....	15
9 Lõimingu põhimõtted põhikoolis.....	24
10 III kooliastmes õppeaineid lõimiva loovtöö korraldamise põhimõtted.....	25
11 Loovtöö korraldamise põhimõtted Saarepeedi Koolis.....	26
12 Nõuded kirjalikule loovtööle.....	27
13 Ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted põhikoolis.....	28
14 Hindamine põhikoolis.....	30
15 Hindamise korraldus Saarepeedi Koolis.....	36
16 Hindamise korraldus individuaalse õppekava korral Saarepeedi Koolis.....	36
17 Teadmiste ja oskuste hindamise kord.....	37
18 Õpilaste ja vanemate teavitamise ja nõustamise kord.....	39
19 Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted põhikoolis	40
20 Eripedagoogiline abi koolis.....	41
21 Õpetaja töökava koostamise põhimõtted põhikoolis.....	42
22 Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.....	42

Saarepeedi Kooli (edaspidi „Kooli“) õppekava kehtestatakse „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 17 lg 2, Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riikliku õppekava“ § 24 lg 3 alusel.

Saarepeedi Kooli õppekava on kehtiv 01. septembrist 2008 aastast.

Käesolev redaktsioon on kehtestatud direktori 08.aprilli 2013.a käskkirjaga nr 5-1/6

1 Sissejuhatus

Saarepeedi Kool on munitsipaalomandil põhinev õppeasutus, mis võimaldab lapsele päevahoidu ning alus- ja põhihariduse omandamist. Kooli omanik on Saarepeedi vald. Kooli tegevuse aluseks on haridusseadus, põhikooli- ja gümnaasiumiseadus, koolieelse lasteasutuse seadus, nende alusel kinnitatud Haridus-ja Teadusministeeriumi õigusaktid, kehtiv seadusandlus, vallavolikogu ja vallavalitsuse õigusaktid ning põhimäärus. Kooli liik on lasteaed-põhikool.

Asutuse täielik nimetus on Saarepeedi Kool, asukoht Saarepeedi küla, Viljandi vald 70201 Viljandi mk. Koolil on oma eelarve, mille kinnitab Viljandi Vallavolikogu. Koolil on oma nimega pitsat.

Õppe- ja kasvatustegevus koolis toimub eesti keeles.

Kooli põhiülesandeks on:

- eelkooliealistele alushariduse andmine;
- üldhariduse andmine I (1.- 3. klassini), II (4. – 6. klassini) ja III(7.- 9. klassini) astmes.

Hariduse andmise eesmärgid on luua soodsad tingimused isiksuse arenguks, kujundada seadusi austavaid ja järgivaid inimesi ning luua igäühele eeldused pidevõppeks. Kooli teeninduspiirkonnaks on Viljandi vald. Vabadele kohtadele võib vastu võtta väljaspool teeninduspiirkonda elavaid lapsi.

Direktor moodustab vastavalt vajadusele ja võimalusele 2-7 aastastest lastest liitühmad. Kool töötab üheksa klassikomplektiga vastavas vanuses laste olemasolul või liitklassidega vastavalt seadusandlusele.

2 Üldsätted

- 2.1 Kooli õppekava on koostatud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõike 2, Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riikliku õppekava“, Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Laste liikluskasvatuse kord“ § 7 alusel, ning see on koolis õpingute (õppe- ja kasvatustegevuse) alusdokument.
- 2.2 Koolis lähtutakse põhimõttest, et õppekavas esitatud teemadele pühendatakse arvestatav hulk aega, lähenedes teemale mitmetel viisidel, nii et õpilased õpivad õpitut kasutama mitmetes situatsioonides. Õpilastel lastakse demonstreerida õpitut võimalikult erinevates olukordades ja antakse soorituste kohta tagasisidet tuues välja õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning andes soovitusi edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpitulemuse omandamist.
- 2.3 Õppekavas on oluline roll üldpädevustel ja valdkonnapädevustel, millele lisanduvad läbivad teemad. Läbivate teemade õpetus realiseerub kogu koolipere ühise toimimise kaudu, põhinedes lõimingu ja keskkonna korraldusel.
- 2.4 Kõik koolis tegutsevad isikud lähtuvad oma tegevuses „Põhikooli riiklikus õppekavas“ § 2 lõikes 3 sätestatud üldinimlikest ja ühiskondlikest alusväärtustest milleks on ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu, vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus.
- 2.5 Põhikoolis ainevaldkondlikud ja ainealased eesmärgid tulenevad „Põhikooli riiklikus õppekavas“ § 7, § 9 ja § 11 seatud taotletavatest pädevustest ja aitavad kaasa nende pädevuste saavutamisele.
- 2.6 „Põhikooli riiklikus õppekavas“ § 4 lõikes 3 esitatud üldpädevused on valdkonna- ja aineülesed ja nende kujunemise tagamine õpilastel on kõigi koolis tegutsevate isikute ühine eesmärk.
- 2.7 Õppekavas esitatud õpikäsitus vastab konstruktivistlikule arusaamisele õppimisest kui elukestvast protsessist, mille alusel õpetamine on õpilase vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna organiseerimine nii, et õpilane saavutab kavandatud õpitulemused.
- 2.8 Kooli õppekava terviktekst sisaldab lisaks kooli õppekava üldosale ka ainekavasid. Ainekavad on koondatud ainevaldkonniti ja esitatud klassiti.
- 2.9 Kooli õppekava üldosas esitatakse
 - 2.9.1 õppe- ja kasvatusesmärgid koolis (PRÕK § 24 lg 5 p 1)
 - 2.9.2 riiklikes õppekavades määratletud üld- ja valdkonnapädevuste kujundamine (PRÕK § 4 lg 6;
 - 2.9.3 õppe- ja kasvatuspõhimõtted ja korraldus koolis (PRÕK § 24 lg 5 p 1);
 - 2.9.4 tunnijaotusplaan põhikoolis (PRÕK § 24 lg 5 p 2);
 - 2.9.5 liikluskasvatuse teemad ja nende käsitlemise maht koolis (VV 08.03.2001. a määrus nr 89 „Laste liikluskasvatuse kord“ § 7 lg 2);
 - 2.9.6 läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted koolis (PRÕK § 24 lg 5 p 3);
 - 2.9.7 lõimingu põhimõtted koolis (PRÕK § 24 lg 5 p 3);
 - 2.9.8 III kooliastmes läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö korraldamise põhimõtted ning temaatilised rõhuasetused (PRÕK § 15 lg 8; PRÕK § 24 lg 5 p 3);

- 2.9.9 ülekoolliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted põhikoolis (PRÕK § 24 lg 5 p 4);
- 2.9.10 hindamise korraldus koolis (PRÕK § 24 lg 5 p 6);
- 2.9.11 kasutatav hindedüsteem (PRÕK § 21 lg 4);
- 2.9.12 järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord (PRÕK § 21 lg 7);
- 2.9.13 põhikooli õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta õpilasele ja vanemale kirjaliku tagasiside andmise kord (PRÕK § 19 lg 3);
- 2.9.14 hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord (PRÕK § 19 lg 4);
- 2.9.15 õpilaste ja vanemate teavitamise ja nõustamise korraldus põhikoolis ning õpilaste nõustamine (PRÕK § 24 lg 5 p 7);
- 2.9.16 õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse ja õppe korraldamise põhimõtted koolis (PRÕK § 24 lg 5 p 8; PGS § 47 lg 2);
- 2.9.17 individuaalse õppekava koostamine või muu tugisüsteemi määramine õpilasele, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused (PRÕK § 22 lg 7)
- 2.9.18 õpetaja töökava koostamise põhimõtted koolis ja gümnaasiumis (PRÕK § 24 lg 5 p 10);
- 2.9.19 kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord (PRÕK § 24 lg 5 p 11)

3 Õppe- ja kasvatuseesmärgid Saarepeedi Koolis

Koolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa põhikooli õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.

Koolis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus tagada põhikooli õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.

Koolis on loodud põhikooli õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.

Põhikooli õpilasel, kes on läbinud kooli õppekava, on kujunenud põhilised väärtushoiakud ning õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. On loodud alus enese määramisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse. Põhikooli õpilased on jõudnud selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning omavad valmisolekut õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks..

Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.

Kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest.

Põhikooli lõpetamisel saavutatavad õpitulemused on kooskõlas kvalifikatsiooniraamistiku 3. tasemel kirjeldatud üldnõuetega: õpilasel, kes lõpetab põhikooli, on teadmised ainevaldkonnaalaste faktide, põhimõtete, protsesside ja üldiste mõistete kohta, kognitiivsed ja praktilised oskused ülesannete täitmiseks ja probleemide lahendamiseks, valides ja rakendades põhimeetodeid, töövahendeid, materjale ja teavet ning suutlikkus vastutada

õppeülesannete täitmise eest, kohandada probleemide lahendamisel enda käitumist vastavalt olukorrale.

Õppe- ja kasvatusaineüleseks eesmärgiks on „Põhikooli riiklikus õppekavas“ § 4 lõikes 3 esitatud seitsme üldpädevuse, „Põhikooli riiklikus õppekavas“ § 7, § 9, kooliastmeti kirjeldatud pädevuste ning „Põhikooli riikliku õppekava“ ainekavades esitatud valdkonnapädevuste kujunemine, arvestades Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. a soovitusel, „Võtmepädevuste kohta elukestvas õppes“, sätestatut.

4 Riiklikes õppekavades määratletud üld- ja valdkonnapädevuste kujundamine

Aineüleste pädevuste kaudu, milleks on üld- ja valdkonnapädevused, taotletakse õpilasel riiklikes õppekavades kirjeldatud suutlikkuste kujunemist.

Riiklikes õppekavades määratletud üldpädevusi on seitse: väärtuspädevus, sotsiaalne pädevus, enesemääratluspädevus, õpipädevus, suhtluspädevus, matemaatikapädevus, ettevõtlikkuspädevus. Riiklikes õppekavades on määratletud järgmised valdkonnapädevused: keele- ja kirjanduspädevus, võõrkeelepädevus, matemaatikapädevus, loodusteaduslik pädevus, sotsiaalne pädevus, kunstipädevus, tehnoloogiapädevus, kehakultuuripädevus.

Üld- ja valdkonnapädevused, kujunevad kõigi õppeainete kaudu. Üldpädevuste kujundamine toimub peamiselt meetodite valiku kaudu ning ainevaldkonna kirjeldustes esitatud viisil. Valdkonnapädevused realiseeruvad õpitulemuste saavutamisel. Õpitulemuste saavutamine ning meetodite valik vastavalt õpitulemustele on detailsemalt kirjeldatud õpetaja töökavas.

Üldpädevustest lähtuvalt on nii aineõpetus kui õppetunniväline tegevus sihipäraselt läbi mõeldud. Üldpädevused realiseeruvad kogu koolipere tegevuse kaudu ning õppekeskkonna kujundamise kaudu.

Üldpädevusi aitavad kujundada erinevad koolis toimuvad tegevused, kuna nad on teadlikult kavandatud ja mõtestatud. Üldpädevuste kujunemine toimub ka keskkondades, mida kool suunata või kujundada ei saa.

4.1 Väärtuspädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust:

4.1.1 hinnata inimsuhteid ning tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast;

4.1.2 tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, loodusega, oma ja teiste maade ning rahvaste kultuuripärandiga ja nüüdisaegse kultuuri sündmustega, väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt.

4.2 Sotsiaalne pädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust:

4.2.1 ennast teostada, toimida teadliku ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut;

4.2.2 teada ning järgida ühiskonnas kehtivaid väärtusi ja norme ning erinevate keskkondade reegleid;

4.2.3 teha erinevates situatsioonides koostööd teiste inimestega;

4.2.4 aktsepteerida inimeste erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel.

4.3 Enesemääratluspädevus on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust:

4.3.1 mõista ja hinnata iseenast, oma nõrku ja tugevaid külgi;

- 4.3.2 järgida terveid eluviise;
- 4.3.3 leida lahendusi iseendaga, oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvatele ning inimsuhetes tekkivatele probleemidele.

4.4 **Õpipädevus** on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust:

- 4.4.1 organiseerida õppekeskkonda ja hankida õppimiseks vajaminevat teavet;
- 4.4.2 planeerida õppimist ning seda plaani järgida;
- 4.4.3 kasutada õpitud, sealhulgas õpioskusi ja -strateegiaid, erinevates kontekstides ning probleeme lahendades;
- 4.4.4 analüüsida enda teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi ning selle põhjal edasiõppimise vajadust.

4.5 **Suhtluspädevus** on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust:

- 4.5.1 ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid, oma seisukohti esitada ja põhjendada;
- 4.5.2 lugeda ning mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust;
- 4.5.3 kirjutada eri liiki tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili;
- 4.5.4 väärtustada õigekeelsust ning väljendusrikast keelt.

4.6 **Matemaatikapädevus** on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust:

- 4.6.1 kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid erinevaid ülesandeid lahendades kõigis elu- ja tegevusvaldkondades.

4.7 **Ettevõtlikkuspädevus** on kujunenud, kui õpilane on tõendanud oma suutlikkust:

- 4.7.1 ideid luua ja neid ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades;
- 4.7.2 näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi;
- 4.7.3 seada eesmärgid ja neid ellu viia;
- 4.7.4 korraldada ühistegevusi, näidata initsiatiivi ja vastutada tulemuste eest;
- 4.7.5 reageerida paindlikult muutustele ning võtta arukaid riske.

Lisaks üldpädevustele on „Põhikooli riiklikus õppekavas“ § 7, § 9 ja § 11 sätestatud pädevused kooliastmeti. Pädevused, mille kujunemine toimub valdkonnapädevuste kujunemise ja läbivate teemade kaudu on kirjeldatud järgnevalt.

4.8 Esimese kooliastme lõpus õpilane:

- 4.8.1 on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;
- 4.8.2 tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
- 4.8.3 teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
- 4.8.4 oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;
- 4.8.5 suudab eakohastest tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;
- 4.8.6 mõistab ja kasutab õpitud võõrkeeles igapäevaseid äraõpitud väljendeid ja lihtsamaid fraase;

- 4.8.7 arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades;
- 4.8.8 käitub loodust hoidvalt;
- 4.8.9 oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;
- 4.8.10 oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme õppekava raames ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;
- 4.8.11 austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid;
- 4.8.12 oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
- 4.8.13 hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;
- 4.8.14 oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;
- 4.8.15 teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda, ning on valmis seda tegema.

4.9 Teise kooliastme lõpus õpilane:

- 4.9.1 hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest;
- 4.9.2 oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;
- 4.9.3 väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;
- 4.9.4 oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnistada ning oma tegevust korrigeerida;
- 4.9.5 oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;
- 4.9.6 oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;
- 4.9.7 tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel;
- 4.9.8 on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil kasutada loogikaregleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades;
- 4.9.9 väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;
- 4.9.10 oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste;
- 4.9.11 oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel;
- 4.9.12 tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;

- 4.9.13 väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;
- 4.9.14 väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
- 4.9.15 omab üldist ettekujutust töömaailmast.

4.10 Kolmanda kooliastme lõpus õpilane:

- 4.10.1 tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
- 4.10.2 tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule. Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamustevabalt ja lugupidavalt;
- 4.10.3 on teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu;
- 4.10.4 on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärgid ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;
- 4.10.5 suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja järgib õigekirjareegleid;
- 4.10.6 valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste;
- 4.10.7 suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist;
- 4.10.8 mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
- 4.10.9 oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi;
- 4.10.10 suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada;
- 4.10.11 on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;
- 4.10.12 suudab väljendada ennast loominguiliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist;
- 4.10.13 väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne;
- 4.10.14 mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele.

5 Õppe- ja kasvatuspõhimõtted ja korraldus Saarepeedi Koolis

- 5.1 Õppe korraldamisel lähtub kool põhimõttest, mille kohaselt õpilase liikumisel klassist klassi, ühelt kooliastmelt teisele ei ole kooli õppekavast lähtuvaid takistusi. Õpe on korraldatud viisil, kus kõiki õppeaineid õpitakse vastavalt tunnijaotusplaanile.
- 5.2 Õppeaasta algab 1. septembril ja kestab 31. augustini. Aktiivne õppeperiood toimub 1. septembrist kuni juuni esimese nädala lõpuni. Lasteaias vastavalt iga aasta kehtestatud korras.
- 5.3 Õppeaasta jaotub neljaks õppeveerandiks, õpilastele antakse klassitunnistused enne sügis-, jõulu- ja kevadvaheaja algust ning õppetöö lõpus.
- 5.4 Koolipäev jaguneb õppetundideks. Õppetund on kooli päevakavas või õpilasele koostatud individuaalses õppekavas juhendatud õppeks ettenähtud ajavahemik.
- 5.5 Juhendatud õpe on kooli määratud viisil toimuv õpe, näiteks loeng, individuaaltund, konsultatsioon, e-õpe ja õppekäik, mis on suunatud teadmiste ja oskuste omandamisele ning toimub õppekeskkonnas, milles osalevad nii õpilane kui ka pedagoog. Õppetunni arvestuslik pikkus on 45 minutit. Õppetund vaheldub vahetunniga. Õppetunni võib jagada mitmeks osaks ning kuni kaks õppetundi võib toimuda järjest, ilma vahetunnita. Vahetunni pikkus on vähemalt kümme minutit iga õppetunni kohta.
- 5.6 Koolis ja väljaspool kooli toimuva õppe ja kasvatus korraldamisel lähtub kool riiklikes õppekavades ja teistes õigusaktides õppekeskkonnale sätestatud nõuetest. Projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajalik aeg kavandatakse õpetaja töökavas, koostöös kooli juhtkonna ja koolipidajaga (transport).
- 5.7 Põhikoolis on õppekava läbimiseks arvestatud üheksa aastat
- 5.8 Õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema ja direktori või direktori volitatud pedagoogi kokkuleppel võib kool arvestada kooli õppekava välist õppimist või tegevust, sealhulgas õpinguid mõnes teises üldhariduskoolis koolis õpetatava osana, tingimusel et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratletud õpitulemusi.
- 5.9 Kooli õppekava alusel toimivas õppes osalemine toimub ilma õpilaste või vanemate poolse kaasrahastamiseta
- 5.10 Õppe ka kasvatus rõhuasetused lasteaias.

5.10.1 Õppe- ja kasvatus töö aluseks koolieast nooremate laste rühmades on alushariduse raamõppekava, aastateemad, rühma tegevus- ja päevakava, milles on arvestatud paikkonna kultuuriline omapära, eesti rahvatraditsioonid, loodus, tervishoid, lasteaias planeeritud õppe- ja kasvatus tegevused. Rühmade päevakavasse kuulub õpetaja poolt kavandatud õppe- ja kasvatus tegevused, laste vabategevused, igapäevatoimingud, õueskäigud, söögiajad ning uneaeg.

5.10.2 Koolieast nooremate laste rühmade töö toetub õppekavale, mis on aluseks kogu nädala õppetöö korraldusele (päeva sissejuhatus, õppetöö, õppekäigud jne.). Õppe- ja kasvatus tegevuse korraldamisel on eesmärgiks võtta arvesse lapse ealisi iseärasusi, individuaalset huvi, iseloomu, oskusi, kasutada mängulisi võtteid, toetada ja soodustada igakülgset vaimset, sotsiaalset ja kehalist arengut.

5.10.3 Rühma õpetajad koostavad õppeaasta alguses rühma tegevuskava, kus tuuakse välja: rühma eripära, koosseisu, kasvukeskkonna; lastevanemate ootused; peamised eeldatavad õpitulemused (sotsiaalsed, vaimsed, füüsilised); õppeaasta õppe- ja kasvatustöö eesmärgid; õppeaasta õppe- ja kasvatustöö põhimõtted ja meetodika; päevakava; õpetaja poolt kavandatud õppe- ja kasvatustegevused; temaatiline aastakava - kuude/nädalate teemad.

5.10.4 Temaatilises aastakavas tuuakse välja õppeaasta jooksul käsitletavat teemad ja alateemad. Teemade valikul arvestatakse laste vanust ja lastevanemate soove ning lähtutakse aastaegadest, rahvuslikest tähtpäevadest, ühiskonna muutustest, probleemidest jm.

5.10.5 Õpetaja poolt organiseeritud üritused, õppekäigud, koostöö liikumis- ja muusikaõpetajaga; töö erivajadustega lastega (kirjeldus, individuaalne töö, koostöö eripedagoogiga); koostöö lastevanematega. Õpetajad planeerivad õppeaasta jooksul lastevanemate koosolekud ja käsitletavat teemad.

5.11 Õppe ja kasvatus rõhuasetused I kooliastmes

5.11.1 Esimeses klassis on õpetuse ja kasvatus põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetöoks. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega. Esimeses kooliastmes keskendutakse:

6 kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;

7 positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisesse;

8 õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;

9 eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;

10 põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;

11 õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

11.1.1 Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.

11.1.2 Õppetöö korraldamise alus võib esimeses kooliastmes olla üldõpetuslik tööviis. Sõltuvalt õpilaste ettevalmistusest võib kasutada ka aineõpetuslikku tööviisi või üld- ja aineõppe kombineeritud varianti.

11.1.3 Õppe ja kasvatus rõhuasetused II kooliastmes

11.1.4 Teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatus põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmis- ja tegevusvaldkondade vastu. Teises kooliastmes keskendutakse:

12 õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitut praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;

13 huvitegevusvõimaluste pakkumisele;

14 õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;

15 õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

15.1.1 Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitut praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

15.2 Õppe ja kasvatuses rõhuasetused III kooliastmes

15.2.1 Kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatuses põhitaotlus aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida. Kolmandas kooliastmes keskendutakse:

16 õpimotivatsiooni hoidmisele;

17 õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;

18 erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse arendamisele;

19 pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;

20 õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;

21 õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.

21.1.1 Põhikoolis õppetegevust kavandades lähtuvad õpetajad üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning „Põhikooli riiklikus õppekavas“ § 2 sõnastatud alusväärtustest. Õppetegevust kavandades toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega.

21.1.2 Alusväärtustena tähtsustatakse üldinimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus). Toetatakse eesti kultuuri traditsioonide, Euroopa ühiseväärtuste ning maailma kultuuri ja teaduse põhisaavutuste omaksvõttu.

21.1.3 Põhikoolis mõistetakse õpetamist kui õppekeskkonna ja õppetegevuse organiseerimist viisil, mis seab õpilase tema arengule vastavate, kuid pingutust nõudvate ülesannete ette, mille kaudu tal on võimalik omandada kavandatud õpitulemused.

21.1.4 Põhikoolis mõistetakse kasvatust kui õpilase suhete kujundamist teda ümbritseva maailmaga. Edukas väärtuskasvatus eeldab kogu koolipere, õpilase ja perekonna vastastikust usaldust ning koostööd.

21.1.5 Hoiakute kujundamise võtmeisik on õpetaja, kelle ülesanne on pakkuda isiklikku eeskujut, toetada õpilaste loomupärast soovi enda identiteedis selgusele jõuda ning pakkuda sobiva arengukeskkonna kaudu tuge erinevates rühmades ja kogukondades ning kogu ühiskonnas aktsepteeritavate käitumisharjumuste väljaarenemiseks.

21.1.6 Põhikoolis õpet kavandades ja ellu viies:

22 arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, tervises seisundit, huvi ja kogemusi;

23 arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks;

24 võimaldatakse õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest;

- 25 kasutatakse teadmisi ja oskusi reaalses olukorras; tehakse uurimistööd ning seostatakse erinevates valdkondades õpitavat igapäevase eluga;
- 26 luuakse võimalusi õppimiseks ja toime tulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes (õpilane-õpetaja, õpilane-õpilane);
- 27 kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid (sealhulgas suulisi ja kirjalikke tekste, audio- ja visuaalseid õppevahendeid, aktiivõppemeetodeid, õppekäike, õues- ja muuseumiõpet jms);
- 28 kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja -meetodeid;
- 29 kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutustasemega õppida, arvestades sealjuures igaühe individuaalsust.

30 Tunnijaotusplaani Saarepeedi Koolis

Tunnijaotusplaani koostatakse iga õppeaasta alguses lähtudes „Põhikooli riiklikku õppekava“ § 15 lõikest 3.

Vaba tunniressurssi kasutatakse:

- 30.1 juhendatud õppeks, näiteks individuaaltund, konsultatsioon, e-õpe ja õppekäik, mis on suunatud teadmiste ja oskuste omandamisele ning toimub õppekeskkonnas, milles osalevad nii õpilane kui ka pedagoog või;
- 30.2 läbivate teemade käsitlemiseks.

31 Liikluskasvatuse teemad ja nende käsitlemise maht põhikoolis

31.1 Vastavalt „Liiklusseadusele“ § 4 lg 1 on liikluskasvatuse eesmärk kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid, kellel on:

- 31.1.1 ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda ning hoiduvad käitumast teisi liiklejaid ohustavalt ja liiklust takistavalt;
- 31.1.2 teadmised ja oskused, mis toetavad nende enda ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust mitmesugustes liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina.

Kooli rolliks on vastavalt „Liiklusseadusele“ § 4 lg 2 viia läbi laste liikluskasvatust ja valmistada neid ette ohutuks liiklemiseks.

Kooli poolt läbiviidav liikluskasvatus toimub vastavalt ja kooskõlas Vabariigi Valitsuse 08.03.2001. a määrusega nr 89 „Laste liikluskasvatuse kord“.

31.2 Liikluskasvatuse läbiviimine Saarepeedi koolis

- 31.2.1 Liikluskasvatus koolis toimub kooli õppekava alusel.
- 31.2.2 Kooli õppekavas määratletakse liikluskasvatuse teemad.
- 31.2.3 Klassi- ja aineõpetajate töökavades määratletakse liikluskasvatuse teemad, mida käsitletakse integreerituna ainetundides.
- 31.2.4 Klassi- ja koolivälised liiklusalased üritused kavandatakse kooli üldtööplaanis.
- 31.2.5 Kooli õppekava ning kooli üldtööplaani liikluskasvatuse osa koostamisel arvestatakse lapse iga ja tema rolle liikluses

Liikluskasvatuse teemad	Maht tundides

	õppeaastas klassi kohta
Jalakäija liiklusreeglid	4
Ohutu liikluskäitumine	2
Liikluses kehtivate normide järgimine ja kaasliiklejatega arvestamine	1
Liikluse reeglitest tulenevad õigused, kohustused ja vastutus	1
Kokku:	8

Liikluskasvatuse teemade kaudu kujundab kool alljärgnevad üldiseid teadmisi ja oskusi ohutuks liiklemiseks kooliastmeti:

31.3 I kooliastme lõpuks õpilane:

- 31.3.1 teab hädaabi numbrit (112), oskab ohust teatada;
- 31.3.2 oskab kirjeldada ohtusid oma kooliteel, põhjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel;
- 31.3.3 oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturikiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed, vajadusel ujumisrõngast, päästevesti;
- 31.3.4 oskab käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning ohutult sõiduteed ületada;
- 31.3.5 oskab valida jalgrattaga, rulaga, rulluiskudega sõitmiseks ohutut kohta;
- 31.3.6 oskab ohutult liikuda/liigelda märjal, libedal, lumisel teel;
- 31.3.7 oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta; peatuda, kuulata, vaadata ning ohutuses veendununa sõidutee ületada;
- 31.3.8 oskab määrata sõidukite liikumise suunda ning hinnata liikumise kiirust;
- 31.3.9 oskab eristada valet/ohtlikku liikluskäitumist õigest/ohutust käitumisest.

31.4 II kooliastme lõpuks õpilane:

- 31.4.1 oskab ohust kiiresti ja korrektselt teatada;
- 31.4.2 oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi-, mopeedijahi kiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed;
- 31.4.3 oskab käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning sõiduteed ületada;
- 31.4.4 oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja kaugust;
- 31.4.5 oskab valida tee sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta;
- 31.4.6 oskab hinnata sõiduki liikumiskiirust ja määrata vahemaid;
- 31.4.7 tunneb/teab/mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile);
- 31.4.8 oskab leida informatsiooni ja lisamaterjali ohutusosalaste teemakäsitluste kohta;
- 31.4.9 oskab kaardistada ohtlikud kohad kooliteel, kirjeldab ohtu ja kuidas ohtu vältida.

31.5 III kooliastme lõpuks õpilane:

- 31.5.1 väärtustab ohutust, arvestab kaasliiklejatega ning on seaduskuulekas;
- 31.5.2 oskab ohust teatada ja hinnata ohuolukorda;
- 31.5.3 oskab vaatluse teel hinnata helkuri peegelduvuse omadusi;
- 31.5.4 oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi- ja mootorratturi kiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed;

- 31.5.5 teab ja tunneb nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile ning oskab vastavalt nõuetele käituda;
- 31.5.6 oskab kaardil tähistada ohtlikud kohad kooliteel ja valida ohutuma teekonna sihtpunkti jõudmiseks;
- 31.5.7 kirjeldab ohutu teekonna valiku põhimõtteid;
- 31.5.8 mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile, mopeedijuhile);
- 31.5.9 on teadlik ohutusosalastest kampaaniatest ning annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta;
- 31.5.10 oskab leida informatsiooni ja võrrelda Eesti (liiklus)ohutusosalast olukorda teiste riikidega.

32 Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted Saarepeedi Koolis

32.1 Läbivate teemade käsitlemise üldised põhimõtted põhikoolis

Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

32.1.1 Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

- õppekeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi;
- aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekoollisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
- valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
- läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;
- korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

Aineõppel põhinev läbivate teemade kasutamine arvestab ainekavades toodud seoseid läbivate teemade taotlustega ning õppeainete ja ainevaldkondade vahelise lõimingu vajadust läbivate teemade käsitlemisel. Läbivate teemade taotluste elluviimine toimub ka valikainete kaudu. Õppeainete ja ainevaldkondade panus läbiva teema käsitlemisse on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev.

Õpikeskkonna korraldamise kaudu luuakse võimalused läbivate teemadega tegelemiseks. Läbivate teemade taotluste elluviimiseks kasutatakse nii vaimset, sotsiaalset kui ka füüsilist õpikeskkonda. Klassi- ja koolivälisel tegevusel põhinev läbivate teemade käsitlemine toimub projekti- ning partnerlustegevuste kaudu, mille eesmärgid ja tulemused on seotud läbivate teemade taotlustega.

Läbivad teemad:

32.2 Läbiv teema «Elukestev õpe ja karjääri planeerimine»

32.2.1 Läbiva teema käsitlemise põhimõtted põhikoolis

Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid.

32.2.2 Õpilast suunatakse:

- teadvustama oma huve, võimeid ja oskusi, mis aitavad kaasa adekvaatse enesehinnangu kujunemisele ning kutseplaanide konkreetsemaks muutumisele;
- arendama oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö- ja otsustamisoskusi ning teabega ümberkäimise oskusi;
- arendama oskust seada endale eesmärgid ning tegutseda neid ellu viies süsteemselt;
- kujundama valmisolekut elukestvalt õppida ja kutseotsuseid teha ning tundma haridus- ja koolitusvõimalusi;
- tutvuma erinevate ametite ja elukutsetega, nende arenguga minevikus ja tulevikus, tundma õppima töösuhteid reguleerivaid õigusakte ning kodukoha majanduskeskkonda.

Läbiva teema käsitlemine I kooliastmes aitab õpilasel kujundada positiivset hoiakut õppimisse ning toetab esmaste õpioskuste omandamist. Mänguliste tegevuste abil aidatakse õpilasel kujundada ning õppida tundma ennast ja lähiümbruse töömaailma, tuginedes õpilase kogemustele igapäevaelust. Õpilasele tutvustatakse erinevaid tegevusalasid ja ameteid, nende olulisust ning omavahelisi seoseid.

Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes keskendub õpilase sotsiaalsetele ja toimetulekuoskustele, oma huvide ja võimete tundmaõppimisele ning arendamisele. Eesmärk on aidata õpilasel kujundada põhilisi õpioskusi, empaatiavõimet ning suhtlemis- ja enesekontrollioskusi. Õpilasele tutvustatakse erinevaid elukutseid ja töid ning nende seost inimeste individuaalsete eelduste ja huvidega.

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub õpilase võimete, huvide, vajaduste ja hoiakute teadvustamisele, õpioskuste arendamisele ning esmaste kutsevalikutega seostamisele. Õpilasi juhatakse mõtlema oma võimalikele tulevastele tegevusvaldkondadele ning arutlema, millised eeldused ja võimalused on neil olemas, et oma soove ellu viia. Tähtis on käsitleda töö ja kutsega seotud stereotüüpseid suhtumisi kriitiliselt, et need ei muutuks õpilase tulevikuväljavaadete piirajateks. Õpilasi teavitatakse erinevatest tööharjutamise võimalustest ning julgustatakse neid kasutama. Õpilasele vahendatakse teavet edasiõppimisvõimaluste kohta ning luuakse võimalus saada kutsenõustamist.

32.3 Läbiv teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“

32.3.1 Läbiva teema käsitlemise põhimõtted põhikoolis

Läbiva teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.

32.3.2 Õpilast suunatakse:

- aru saama loodusest kui tervikust, inimese ja teda ümbritseva keskkonna vastastikustest seostest ning inimese sõltuvusest loodusressurssidest;

- aru saama inimkonna kultuurilise, sotsiaalse, majandusliku, tehnoloogilise ja inimarengu erinevate tunnuste vastastikusest seotusest ning inimtegevusega kaasnevatest mõjudest;
- väärtustama bioloogilist (sealhulgas maastikulist) ja kultuurilist mitmekesisust ning ökoloogilist jätkusuutlikkust;
- arutlema keskkonnaprobleemide üle nii kodukoha, ühiskonna kui ka üleilmsel tasandil, kujundama isiklikke keskkonnaalaseid seisukohti ning pakkuma lahendusi keskkonnaprobleemidele;
- võtma vastutust jätkusuutliku arengu eest, kasutama loodussäästlikke ja jätkusuutlikku arengut toetavaid tegutsemisviise; hindama ning vajaduse korral muutma oma tarbimis-valikuid ja eluviisi.

Läbiva teema käsitlemine I kooliastmes tugineb õpilase kogemustele, igapäevaelu nähtustele ning looduse vahetule kogemisele. Õppe ja kasvatuse kaudu taotletakse õpilase keskkonnataju kujunemist, pööratakse tähelepanu kodu- ja kooliümbruse keskkonnaküsimustele ning tegutsemisviisidele, mille abil on keskkonnaprobleeme võimalik praktiliselt ära hoida ja lahendada.

Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes keskendub peamiselt koduümbruse ja Eesti keskkonnaprobleemide käsitlemisele. Arendatakse tahet osaleda keskkonnaprobleemide ärahoidmises ja lahendamises ning kujundatakse keskkonnaalast otsustamisoskust. Arendatakse säästvat suhtumist ümbritsevasse ja elukeskkonna väärtustamist, õpitakse teadvustama end tarbijana ning toimima keskkonda hoidvalt.

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub kohalike ning globaalsete keskkonna- ja inimarenguprobleemide käsitlemisele. Eesmärk on kujundada arusaama loodusest kui tervik-süsteemist, looduskeskkonna haprusest ning inimese sõltuvusest loodusvaradest ja -ressurssidest. Õppemeetoditest on kesksel kohal aktiivõppemeetodid, rühmatööd, juhtumiuuringud, arutelud ning rollimängud. Õpitavad teadmised, oskused ja hoiakud loovad eeldused vastutustundliku ning säästva suhtumise kujunemiseks oma elukeskkonda ning eetiliste, moraalsete ja esteetiliste aspektide arvestamiseks igapäevaelu probleemide lahendamisel.

32.4 Läbiv teema «Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus»

32.4.1 Läbiva teema käsitlemise põhimõtted põhikoolis

Läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonna-liikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.

32.4.2 Õpilast suunatakse:

- väärtustama ühiselu demokraatlikku korraldamist, koostööd, kodanikualgatus ja vabatahtlikkusele põhinevat tegutsemist ning konfliktide rahumeelset ja vägivallatut lahendamist;
- olema algatusvõimeline ja ettevõtlik, kujundama isiklikke seisukohti ning neid väljendama;
- tundma õppima ja kaitsma enda ja teiste õigusi ning mõistma nendega kaasnevat vastutust ja kohustusi;
- mõistma avaliku, ettevõtliku- ja mittetulundussektori seoseid ning toimimist;
- mõistma enda kui üksikisiku rolli ühiskonnas ning omandama oskusi osaleda otsustamisprotsessides;
- mõistma ettevõtluse rolli ühiskonnas ning suhtuma positiivselt ettevõtlusse ja selles osalemisse.

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on keskne saada koostöö ja ühiste otsuste tegemise kogemusi. Selle viisid on õpilaste vabatahtlik tegevus, nt talgutöö, ühisürituste korraldamine vms. Lähtudes paikkonna võimalustest, tutvustatakse õpilasele kodukandi ettevõtteid, noorteühinguid ja teisi vabatahtlikke organisatsioone või huvirühmi, kes korraldavad kogukonnas üldkasulikke tegevusi, milles õpilased saavad osaleda.

Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on oluline toetada õpilase initsiatiivi ning pakkuda talle võimalusi ja abi ühisalgatusteks. Õpilasi innustatakse iseseisvalt tegutsema ühise eesmärgi nimel ning võtma sellega kaasnevat vastutust ja kohustusi. Oluline on suunata õpilasi leidma jõukohastele probleemidele loomingulisi lahendusi ning aidata neil kogeda koos tegutsemise kasulikkust ja vajalikkust.

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub ühiskonna eri sektorite (avaliku, tulundus- ja mittetulundussektori) toimimisele ning nende seostele. Tähtsal kohal on riigi demokraatliku valitsemise korraldus ning üksikisiku või huvirühma osalemis- ja mõjutamisvõimalused kohaliku ja ühiskonna tasandi otsuste tegemisel. Kodanikualgatuse ning vabatahtlikuna tegutsemise mõistmiseks ja motiveerimiseks ning ettevõtlikkuse arendamiseks tutvustatakse õpilasele võimalusi osaleda tegevustes paikkonna hüvanguks ning teda julgustatakse neis tegevustes osalema.

32.5 Läbiv teema «Kultuuriline identiteet»

32.5.1 Läbiva teema käsitlemise põhimõtted põhikoolis

Läbiva teema „Kultuuriline identiteet“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kultuuri-teadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumisaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.

32.5.2 Õpilast suunatakse:

- mõistma ennast kultuuri kandjana, edasiviijana ja kultuuride vahendajana;
- mõistma kultuuridevahelise suhtlemise ja koostöö tähtsust ühiskonna jätkusuutlikkuse kujundajana;
- olema salliv ja suhtuma lugupidavalt teiste kultuuride esindajatesse ning nende tavadesse ja loomingsusse, taunima diskrimineerimist;
- tundma õppima ning väärtustama oma ja teiste kultuuride pärandit ja eripära, toetudes ühelt poolt erinevates õppeainetes õpitule ning seda üldistades, teiselt poolt ka oma-algatuslikult loetule, nähtule ja kogetule;
- teadvustama ning tundma õppima mineviku ja nüüdisaja ühiskondade kultuurilist mitmekesisust;
- omandama teadmisi kultuuride (sealhulgas eesti rahvuskultuuri) kujunemise ja vastastikku rikastavate mõjutuste kohta.

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on oluline pakkuda õpilasele võimalust osaleda oma kultuurikeskkonna tavades ja kogeda sellega seonduvaid emotsioone. Õpilasel aidatakse jõuda mõistmiseni, et teatud tavad ja kombed on omased teatud kultuurile. Õppe ja kasvatusega kujundatakse meie kultuuriruumis üldiselt tunnustatud käitumisharjumusi, toetatakse uudishimu uue ja erineva suhtes ning positiivset suhtumist sellesse. Õpilaste erinevaid kogemusi kokku viies saavutatakse üldpilt oma kultuurist ja selle kokkupuudetest teiste kultuuridega.

Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on tähtis kujundada positiivseid hoiakuid erinevate kultuuride ja inimeste suhtes ning vältida eelarvamusliku suhtumise kujunemist. Õpitakse respektierima erisusi ja hindama neid kui kultuurilist mitmekesisust ning kultuuride vastastikuse rikastamise vahendit. Õppes ja kasvatuses leitakse võimalusi, kus õppija saab rakendada oma teadmisi ja oskusi omakultuuri tutvustamiseks näiteks koolide ja rahvusvaheliste projektide kaudu.

Läbiva teema käsitlemisel III kooliastmes on keskne aidata õpilasel mõista, et omaenda tugev kultuuriline identiteet toetab teda teistes kultuurides orienteerumisel. Õpilasele pakutakse erinevaid võimalusi omandada kogemusi ning süvendada teadmisi teistest kultuuridest, saada elamusi erinevatest kunsti- ja kultuurivaldkondadest, sealhulgas võimalust kaasa lüüa kohalike kultuurisündmuste ettevalmistamises ja läbiviimises.

32.6 Läbiv teema „Teabekeskond“

32.6.1 Läbiva teema käsitlemise põhimõtted põhikoolis

Läbiva teema „Teabekeskond“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksõetud kommunikatsioonieetika järgi.

32.6.2 Õpilast suunatakse:

- mõistma vahetu ja vahendatu sarnasusi ning erinevusi;
- valima sobivat suhtlusregistrit ning sidekanalit olenevalt olukorrast ja vajadusest;
- määrama oma teabevajadusi ja leidma sobivat teavet;
- kujundama tõhusaid teabeotsingumeetodeid, mis hõlmavad erinevaid teavikuid ja teabekeskondi;
- arendama kriitilise tebeanalüüsi oskust.

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on keskmises õpilase igapäevane teabekeskond. Õpetaja abil ja kaaslaste toel harjutakse kirjeldama oma tegevust teabekeskonnas. Õpilane õpib mõistma temale suunatud teadete suhtluseesmärki ning eristama olulisi teateid ebaolulistest. Samuti harjub õpilane mõistma, millised seaduspärasused kehtivad privaatses ja millised avalikus ruumis, sealhulgas internetis. Läbiva teema rõhuasetused toetavad I kooliastmes inimeseõpetuse, emakeele ning teiste õppeainete kaudu toimuvat suhtlemisioskuste kujundamist. Õpilase eakohast meediakasutust arvestades pööratakse rohkem tähelepanu visuaalsele meediale ning visuaalse teksti analüüsile.

Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on käsitluse keskmises avalikus ja privaatses ruumis toimimise seaduspärasused ning põhiliste kommunikatsiooniformaatide tundmaõppimine. Õpilane harjub internetis liikudes eristama avalikku ja isiklikku sfääri ning valima selle põhjal õiget suhtlusviisi. Teise kooliastme jooksul harjutakse lugema ja kuulama uudist kui üht ajakirjanduse põhilist tekstiliiki, hindama selle kvaliteeti ning tuvastama uudises puuduvat teavet.

Läbiva teema käsitlemisel III kooliastmes õpitakse mõistma ja analüüsima meedia rolli ühiskonnas, sealhulgas majanduselusel, ning kasutama meediat teabeallikana. Senisest olulisemaks muutub teabe usaldusväärsuse kriitiline hindamine, kuna õpilane hakkab leitud teavet järjest rohkem kasutama isiklike otsuste tegemiseks (nt õppimisvõimalusi valides). Õpetus ja kasvatus töös aitavad õpilasel mõista internetis leiduvaid võimalusi ja ohte ning ennast ja oma privaatsust kaitsta; iseseisev teabeotsing muutub õpilasele harjumuspäraseks. Läbiva teema käsitlemine loob võimalused analüüsida meediaga seotud problemaatilisi

olukordi (eraellu sekkumine, väärtete edastamine, huvide kahjustamine, kallutatud teabe edastamine vms).

32.7 Läbiv teema «Tehnoloogia ja innovatsioon»

32.7.1 Läbiva teema käsitlemise põhimõtted põhikoolis

Läbiva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.

32.7.2 Õpilast suunatakse:

- omandama teadmisi tehnoloogiatega toimimise ja arengusuundade kohta erinevates eluvaldkondades;
- mõistma tehnoloogiliste uuenduste mõju inimeste töö- ja eluviisile, elukvaliteedile ning keskkonnale nii tänapäeval kui ka minevikus;
- aru saama tehnoloogiliste, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste uuenduste vastastikustest mõjudest ning omavahelisest seotusest;
- mõistma ja kriitiliselt hindama tehnoloogilise arengu positiivseid ja negatiivseid mõjusid ning kujundama kaalutletud seisukohti tehnoloogia arengu ja selle kasutamise seotud eetilistes küsimustes;
- kasutama info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat (edaspidi *IKT*) eluliste probleemide lahendamiseks ning oma õppimise ja töö tõhustamiseks;
- arendama loovust, koostööoskusi ja algatusvõimet uuenduslike ideede rakendamisel erinevates projektides.

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes õpitakse tundma infotehnoloogia kasutamise põhimõtteid, vormistades arvutiga loovtöid. Soovitav on kasutada eelkõige frontaalset õpetamismeetodit ning mängulisi arvutiprogramme. Tehnoloogia rakendamise võimalusi mitmekesistatakse foto või video tegemise ning mudelite ja makettide meisterdamise integreerimise kaudu õppetegevusse.

Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes põhineb eelkõige kooli ja õppetööga seonduvatel praktilistel ülesannetel, mis eeldavad tehnoloogia rakendamist erinevates ainetundides või huvitegevuses. Arvutipõhises õppes on soovitatav kasutada rühmatööd ja aktiivõppemeetodeid.

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes kujundab IKT rakendamise pädevusi igapäevaelus ja õpingutes. Nende pädevuste kujundamiseks tuleb erinevate õppeainete õpetajatel loimida oma ainetundidesse IKT rakendamisel põhinevaid meetodeid ja töövõtteid. Lisaks arvutiklassis peetud ainetundidele on III kooliastmes soovitatav kasutada nüüdisaegseid IKT vahendeid ka kodutööde ja õuesõppe puhul.

32.8 Läbiv teema „Tervis ja ohutus“

32.8.1 Läbiva teema käsitlemise põhimõtted põhikoolis

Läbiva teema „Tervis ja ohutus“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.

Tervisekasvatust põhineb õpilaste tervisega seonduvate teadmiste ja hoiakute ning sotsiaalsete toimetulekuoskuste arendamisel. Seda toetab tervist edendava kooli põhimõtete rakendamine koolis.

Ohutuse valdkonnas õpetatakse käituma ohutult liiklus-, tule-, veeohu ja teiste keskkonnast tulenevate ohtude puhul ning otsima vajaduse korral abi.

32.8.2 Õpilast suunatakse:

- tervise valdkonnas:
 - 1) terviseteadlikkuse arenemisele, sealhulgas oma tervise ja turvalise käitumise väärtustamisele;
 - 2) kasutama oma teadmisi, enesega toimetuleku oskusi ning üldisi sotsiaalseid oskusi enda ja teiste turvalisuse, sealhulgas turvalise koolikeskkonna kujundamiseks;
 - 3) teadvustama oma otsuste ja käitumise ning selle tagajärgede seost tervise ja turvalisusega;
 - 4) leidma ning kasutama usaldusväärset terviseteavet ja abiteenuseid;
 - 5) teadvustama keskkonna mõju oma tervisele.
- b) ohutuse valdkonnas:
 - 1) tundma eri liiki ohuallikate ja ohtlike olukordade olemust ning nende võimalikku tekkemehhanismi;
 - 2) vältima ohuolukordadesse sattumist;
 - 3) kujundama turvalisele kooli- ja kodukeskkonnale ning liiklusohutusele suunatud hoiakuid ja käitumist;
 - 4) omandama teadmisi ning oskusi ohu- ja kriisiolukordades tõhusalt käituda;
 - 5) kujundama õiget liikluskäitumist, harjuma järgima liikluses kehtivaid norme ning arvestama kaasliiklejaid;
 - 6) tundma õppima ja väärtustama liikluse ning ohutuse reeglitest tulenevaid õigusi, kohustusi ja vastutust.

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes pannakse rõhk tervislike ja ohutute käitumisviiside kujundamisele. Õppija omandab eakohased teadmised ja oskused seonduvalt tervise füüsilise, vaimse, emotsionaalse kui sotsiaalse tervise aspektiga ning kujuneb tervist väärtustav hoiak. Selles vanuses on tähtis, et õpilane mõistaks ohu olemust ja selle tekkepõhjusti oma igapäevases keskkonnas ning omandaks oskused käituda ohutult ja turvaliselt. Õppemeetoditest on rõhk jutustustel, aruteludel, rühmatöödel, demonstratsioonidel, rollimängudel ja käitumise modelleerimisel.

Läbiva teema „Tervis ja ohutus“ käsitlemisel II kooliastmes pööratakse teadmiste ja oskuste kujundamise kõrval tähelepanu eelkõige vastavasisuliste väärtushinnangute kujundamisele, õpetuse elulähedusele ja levinuma riskikäitumise ärahoidmisele (käitumine, millega kaasnevad nt vigastused, ohu tekkimine, alkoholi jt uimastite kuritarvitamine, suitsetamine, seksuaalne riskikäitumine, ebatervislik toitumine, vähene kehaline aktiivsus ja kehaline ülekoormus). Õppemeetoditest sobivad aktiivõppemeetodid, arutelu, rühmatöö, rollimängud ja demonstratsioonid. Õppetööd ainetundides saavad täiendada noortelt noortele metoodikal põhinevad tunnivälised projektid.

Läbiva teema käsitlemisel III kooliastmes pööratakse tähelepanu tervist ja ohutust väärtustavate hoiakute kujundamisele ning tervisliku ja ohutu käitumise oskuste arendamisele. Õppemeetoditest on kesksel kohal aktiivõppemeetodid, diskussioon, juhtumianalüüsid, rühmatöö, uurimisprojektid ja rollimängud. Tähtsal kohal on ka õpilastega korraldatavad klassivälised ennetusprogrammid ning õpilaste maksimaalne kaasamine tervist edendavatesse ja ümbritseva turvalisust suurendavatesse tegevustesse.

32.9 Läbiv teema «Väärtused ja kõlblus»

32.9.1 Läbiva teema käsitlemise põhimõtted põhikoolis

Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

32.9.2 Õpilast suunatakse:

- tunnustama väärtusi, kõlblisi norme ja viisakusreegleid;
- analüüsima süstemaatiliselt kõlblisi norme ja väärtusi;
- arutlema üldtunnustatud eetiliste printsiipide üle ja neid omaks võtma;
- juhinduma oma käitumises neist põhimõtetest ning hindama iseenda ja kaasinimeste käitumist nende alusel;
- osalema kollektiivi (klassi, kooli, huviringi jm) eetikakoodeksi ja käitumisreeglite väljatöötamises ning neid järgima;
- reflekteerima nii iseenda kui ka kaasinimeste käitumispõhimõtete üle, kasutades kõlbliste konfliktide lahendamise ning vastutustundlike valikute tegemise oskusi.

Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes on rõhk iseenda tundaõppimisel, heade kommete omandamisel ja sellise klassikollektiivi kujundamisel, kus peetakse oluliseks õiglust, ausust, hoolivust, sallivust, inimväärikust, lugupidamist enda ja teiste vastu, lubaduste pidamist ning demokraatlikku osalemist ja rahvuslikkust. Õppemeetoditest on esikohal töö jutustustega, rollimängud, arutelud ja õpetaja selgitused, mille vältel õpitakse oma kogemusi teadvustama ning oma tegutsemist jälgima ja reflekteerima.

Läbiva teema käsitlemisega II kooliastmes teadvustatakse ja mõtestatakse kõlblisi norme ning kujundatakse sallivust ja lugupidamist erinevate inimeste vastu. Erinevaid vaatenurki pakkuva käsitluse kaudu taotletakse õpilase isiklike seisukohtade kujunemist humanistlike kõlbliste normide taustal. Õpilase mõttestatusse tuleks suhtuda paindlikult, jättes õpilasele võimaluse säilitada oma arvamus. Õppemeetoditest on kesksel kohal lugude analüüs, aktiivõppemeetodid, rühmatöö, konfliktsete juhtumite arutelu ning rollimängud. Õppevara kaudu tutvustatakse õpilasele positiivseid kõlblisi eeskujusid ja ideaale. Igapäevases koolielus pakutakse võimalusi rakendada omandatud teadmisi.

Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes toob selgemalt esile väärtushinnangute ja kõlbliste normide ühiskondliku ning ajaloolis-kultuurilise mõõtmel. Erinevate maailmavaadete ja religioonide tutvustamisega (ajaloos ning tänapäeval) toetatakse sallivuse ja lugupidava suhtumise ning maailmavaatelistes küsimustes orienteerumise oskuste kujunemist. Eri allikatest teabe kogumisega, erinevates õppeainetes käsitletu ning kogemuste põhjal juhitakse õpilasi arutlema väärtuste ja kõlblisuse teemade üle, võrdlema erinevaid seisukohti ja põhjendama oma seisukohti, pidades silmas eelarvamusteta, taktitundelist, avatud ja lugupidavat suhtumist erinevatesse arusaamadadesse. Sobilik on teha uurimisprojekte, mis võimaldavad käsitleda küsimusi sügavamalt ja mitmekülgsemalt.

32.10 Läbivate teemade kajastamine ja käsitlemine Saarepeedi Koolis

Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada. Õpetajad kajastavad läbivaid teemasid integreeritult erinevates õppetundides ning need kajastuvad ka õpetajate töökavades.

Lisaks kajastuvad läbivad teemad kooli erinevates projektides, huvialaringide töös, ning tunnivälise tegevuse käigus. Oluline teemade käsitlemisel on koostöö kooli erinevate instantside vahel

Läbiv teema	Kasutatavad ressursid	Teema rakendamine Saarepeedi Koolis
1. Elukestev õpe-ja karjääri planeerimine	1. füüsiline keskkond – klassid 2. õpetajad 3. vilistlased ja lapsevanemad 4. kohalik omavalitus 5. piirkonna ettevõtted 6. kutsenõustajad 7. projektid	1. õppekäigud ettevõtetesse 2. kutsekoolide reklaamiüritustel osalemine 3. projekt „Tagasi kooli“ 4. Haridusmessil osalemine 5. projekt „Oskaja“ 6. karjääriõpe
2. Keskkond ja jätkusuutlik areng	1. füüsiline keskkond – klassid 2. õpetajad 3. vilistlased ja lapsevanemad 4. kohalik omavalitus 5. projektid	1. loodusvaatlused 2. õuesõpe 3. osavõtt erinevatest projektidest. Koostöö RMK-ga, KIK projektid 4. ühistalgud kooliümbruses, vanapaberi korjamine, „Teeme ära“ projekt 5. kunstinädal 6. loodusainete nädal
3. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	1. füüsiline keskkond – klassid 2. õpetajad ja kooli personal 3. vilistlased ja lapsevanemad 4. õpilased, eesotsas õpilasomavalitsusega 5. projektid	1. projektid „Teeme ära“ 2. kodanikunädal 3. kooliraadio tegevus 4. õpilasesinduse töö 5. klassi ja koolivälisesse tegevusse õpilaste kaasamine. 6. jõululaat
4. Kultuuriline identiteet	1. Füüsiline keskkond – klassid, raamatukogu, arvutiklass 2. mudilaskoor ja poistekoor 3. tantsuring, balletiring 4. huvikeskused 5. eriala spetsialistid 6. Viljandi Kultuuriakadeemia 7. Ugala teater 8. Viljandi Nukuteater 9. Viljandi Muuseum 10. Viljandi Muusikakool jne	1. Koolil võimalus kasutada endises vallamajas olevat ajalootuba 2. huviringide tegevus Osalemine maakonna ja vabariigi laulu-ja tantsupeol. 3. Kunstinäitused koolis 4. osalemine erinevatel kunsti-ja omaloomingu konkurssidel 5. rahvakalendri tähtpäevade kajastamine ainetundides ja klassivälises tegevuses. 6. emakeele nädala tähistamine 7. võõrkeelepäev
5. Teabekeskond	1. füüsiline keskkond – klassid koos sisustusega 2. raamatukogu 3. projektid 4. vilistlased ja lapsevanaemad kui oma eriala esindajad	1. infotehnoloogia kaasamine aineõpetusse. 2. õpilase suunamine ainega sügavuti tegelemiseks (olümpiaadid, projektid) 3. nuputamisevõitlused – „Pähklipureja“, pranglimine, Jaaksoni matemaatika võistlus,

		Känguru 4. arvutiõpetus
6. Tehnoloogia ja innovatsioon	1. füüsiline keskkond – klassid koos sisustusega 2. raamatukogu 3. eriala spetsialistid	1. IKT kasutamine ainetundides ja kodustes töodes, loovtöö vormistamisel 2. osalemine erinevates projektides – pranglimine 3. õpioskuste arendamine läbi IKT 4. ennetav tegevus seoses ohtudega virtuaalmaailmas
7. Tervis ja ohutus	1. turvaline õpikeskkond 2. kvalifitseeritud kaader 3. head sportimisvõimalused	1. projektid – spordiüritused, kooliolümpia, matkad – Jaaksoni matk 2. loengud 3. õuesõpe 4. kohtumised päästeameti ja politseiga 5. evakuatsiooniõppused 6. tervisepäev 7. liikumispäev 8. liikluskasvatus 9. täisväärtuslik toit 10. suusatrenn
8. Väärtused ja kõlblus	1. koostööd tegev ja vastastukku üksteist austav kaader 2. kooli traditsioonid 3. kooli raamatukogu	1. täiskasvanute isiklik eeskuju 2. õpilasmavalitsuse eeskuju 3. klassi- ja kooliväline tegevus 4. kooli sünnipäeva tähistamine 5. õpilase erisusega arvestamine. 6. „Kiida kaaslast“ 7. kontaktid vilistlastega 8. Läbi ürituste, väärtuste ja kõlbluse arendamine – EV aastapäev, sõbrapäev 9. kooli kodukorra austamine ja täitmine

33 Lõimingu põhimõtted põhikoolis

- 33.1 Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandatakse kooli õppekava arenduse ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus õpetaja töökava ja kooli üldtööplaani tasandil.
- 33.2 Lõimingu mõte avaldub selles, et ühel või teisel moel seostades eraldiseisvaid õpetatavaid teadmisi ja oskusi ning asetades need reaalse elu konteksti aidatakse õpilastel neid mõtestada ning seostada üheks tervikuks.
- 33.3 Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisestest projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldab kool õpet ja kujundab õppekeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku.
- 33.4 Lõimingu kaudu vähendatakse päheõppimist ja soodustakse seoste leidmist, lahendamist ja oma lahenduste põhjendamist.
- 33.5 Lõimingu kaudu püüdleme selles suunas, et teadmisi õpitaks kriitiliselt ja läbi mõeldult ning seostades reaalse eluga. Lõimingu kaudu muutub õppimine tähenduslikumaks ja tulemusikumaks. Seda soodustavad suhtlemine ja arutelud. Kui õppetegevus on õpetajal kavandatud õpilasekesksena, arvestades õpilase ealisi iseärasusi, eelnevaid teadmisi ja kogemusi ning õpilasele antakse valikuvõimalusi ning pühendatakse aega arutelule, siis on ka lõimingu kasutamise eesmärk saavutatud.
- 33.6 Samuti on lõimingul oluline roll õppimise fragmenteerituse vähendamises, eesmärgiga muuta õppimine õpilase jaoks tähenduslikuks. Õppetegevuses aidatakse teadmisi konstrueerida tähenduslikus kontekstis. Selle saavutamiseks kasutatakse probleemõpet, mis julgustab õpilasi uurima võimalusi, välja mõtlema alternatiivseid lahendusi, tegema koostöös teiste õpilastega, välja pakkuma ideid ja hüpoteese ning lõpuks välja pakkuma parima lahenduse, mille nad tuletasid. Lõiming võimaldab püüelda suunas, kus õpilased areneksid aktiivseteks enastjuhtivateks õppijateks, kes konstrueerivad oma teadmisi varasematele teadmistele tuginedes ning õppimise käigus omandatud kogemuste põhjal ja seostatuna.
- 33.7 Lõimingu õnnestumiseks on oluline õpetajate koostöö. Selleks on koolis loodud võimalused õpetajate omavaheliseks tihedaks koostööks ning samuti toetatakse õpetajate professionaalset arengut. Koolis on loodud tingimused, et aidata õpetajatel mõtestada seda, mida nad hetkel teevad ja antakse juhatus selles osas, kuidas võiks asju teistmoodi teha. Kavandamise aluseks on tagasiside, mis saadakse kujundava hindamise või arenguveestluste kaudu.
- 33.8 Lõimingu viisi valik on õpetajale vaba. Viisi valik sõltub sellest, mida tahetakse lõimimisega saavutada: kas luua seoseid üksikute õpitulemuste vahel, ainevaldkondade sees ja ainevaldkondade vahel või soovitakse lõiminguga saavutada kooliastme pädevusi, üldpädevusi või valdkonnapädevusi. Õpetajal on kasutada järgmised lõiminguviisid: ainetevahelised seosed, ajaline kooskõla, ainete kombineerimine, teemakeskne ehk multidistsiplinaarne lõiming, interdistsiplinaarne valdkonnasisene või interdistsiplinaarne valdkondade vaheline lõiming.

34 III kooliastmes õppeaineid lõimiva loovtöö korraldamise põhimõtted

- 34.1 Põhikooli lõpetamise tingimuseks on, et õpilane on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö, mis lähtub läbivatest teemadest või on õppeaineid lõimiv. Õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või kollektiivselt.
- 34.2 Loovtöö temaatika on valitud kooli poolt ja kinnitatakse eelmise õppeaasta viimases õppenõukogus.
- 34.3 Loovtöö tähendab uurimust, projekti, kunstitööd või muud taolist, mis lähtub läbivatest teemadest või on õppeaineid lõimiv. Uurimus eeldab materjali kogumist, analüüsimist/süsteematiseerimist ja üldistamist ning järelduste tegemist. Projekt eeldab projekti kavandamist, läbiviimist ja tagasisidestamist. Kunstitöö eeldab idee loomist, teose valmistamist ning selle esitlemist näitusena.
- 34.4 Loovtööna ei piisa ainuüksi loodu esitamisest vaid sellele tuleb lisada kirjaliku tööna vajalikud selgitused, mis võimaldavad mõista, et loovtöö on läbivatest teemadest lähtuv ning õppeaineid lõimiv.
- 34.5 Täpsema teema- ja juhendaja valiku teeb õpilane hiljemalt 8. klassi II poolaasta lõpuks ning teema ja juhendaja kinnitab õppenõukogu. Kui õpilane ei ole teemat antud tähtjaks valinud, määrab selle õppenõukogu õpetajate poolt esitatud teemade hulgast.
- 34.6 Loovtöö on koolis korraldatud selliselt, et direktori käskkirjaga moodustatakse loovtööd korraldav töörühm, kes koostab loovtööde kavandamise, teostamise ja vormistamise juhendi. Samuti korraldab töörühm loovtööde tagasisidestamist.
- 34.7 Õpilane valib temaatika, milles ta planeerib loovtööd. Seejärel valib ta juhendaja ning teeb täpsema teemavaliku. Loovtöö teema peab lähtuma juhendaja kompetentsusest.
- 34.8 Juhendaja tutvustab õpilasele loovtöö kavandamise, teostamise ja vormistamise juhendit. Õpilane tutvub vastavasisulisel kirjanuduse, varasemate loovtöödega ja koostab loovtöö kavandi. Õpilane teeb koos juhendajaga valiku, millisele aspektile valitud teema raames loovtöös keskendutakse ning milline loovtöö teostatakse.
- 34.9 Õpilane koostab tegevuskava idee/ülesande lahendamiseks, teostab idee ja vormistab selle. Õpetaja tutvub tulemusega ja vajadusel viib sisse korrektiivid. Õpilane seostab enda loovtöö varasemate samas teemavaldkonnas tehtud töödega (kui on varasemaid töid), esitab võrdluse ja toob välja enda loovtöö unikaalsuse valitud teemavaldkonna osas. Juhendaja annab loovtööle heakskiidu.
- 34.10 Tulemus vormistatakse viisil, mis võimaldab selle esitlemist loovtööd korraldavale töörühmale.
- 34.11 Loovtöö peab olema sooritatud 9. klassi II õppeveerandi lõpuks. Loovtöö ei ole hindeline ning loovtöö teema ja otsus sooritamise kohta kantakse lõputunnistusele.

Loovtöö säilitatakse kooli raamatukogus.

Kuni 1. septembrini 2013. a ei ole loovtöö sooritamine põhikooli lõpetamise tingimuseks.

35 Loovtöö korraldamise põhimõtted Saarepeedi Koolis

III kooliastmes korraldab kool õpilastele läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on uurimus, projekt, kunstitöö või muu taoline (ese, film, Power Point esitlus, näidend, näitus, tants, kirjalik uurimus). Loovtöö temaatika valib kool, täpsema teemavaliku teevad õpilased. Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt.

35.1 Iga õppeaasta 1. oktoobriks esitavad aineõpetajad loovtöö temaatika lähtudes järgmistest läbivatest teemadest:

35.1.1 elukestev õpe ja karjääri planeerimine – õpilane teadvustab oma võimeid ja oskusi; arendab koostööd; oskab hinnata oma soovide elluviimise eeldusi ja võimalusi;

35.1.2 keskkond ja jätkusuutlik areng – õpilane oskab valida loodussäästlikku tegutsemisviisi ja hinnata oma tarbimisvalikuid;

35.1.3 teabekeskond – õpilane oskab määrata oma teabevajadusi ja leida sobivat teavet;

35.1.4 tehnoloogia ja innovatsioon – õpilane oskab arendada loovust ning algatusvõimet ideede rakendamisel; omandada teadmisi tehnoloogiate toimimisest; kasutada IKT vahendeid;

35.1.5 tervis ja ohutus – õpilane väärtustab oma tervist ja turvalist käitumist; väldib ohtlikesse olukordadesse sattumist; omandab teadmisi ning oskusi ohuolukordades käitumiseks;

35.1.6 väärtused ja kõlblus – õpilane tunnustab väärtusi ja viisakusreegleid; on lugupidav ja salliv; oskab võrrelda erinevaid seisukohti ja põhjendada oma seisukohti.

35.2 Loovtöö koostamine on lõimitud järgmiste ainevaldkondadega:

35.2.1 eesti keel ja kirjandus – toetavad suulist ja kirjalikku väljendusoskust;

35.2.2 võõrkeeled – toetavad teabeallikate mõistmist,

35.2.3 matemaatika – toetab teadmiste rakendamist loovtöö kavandamisel;

35.2.4 loodusained – võimaldavad mõista inimese ja tehnika mõju looduskeskkonnale;

35.2.5 kunstained – toetavad käelise tegevuse arendamist ja loovat mõtlemist;

35.2.6 tehnoloogia – toetab arusaama teadmiste ja praktilise tegevuse omavahelisest seotusest; pakub loomingulise eneseväljenduse võimalusi;

35.2.7 informaatika – toetab teabe leidmist ja kirjalikku vormistamist.

35.3 Loovtöö võimaldab õpilasel alates kavandist kuni töö praktilise teostuseni valida ise teema, vastutada oma töö tähtsajalisuse ning kvaliteedi eest.

35.4 Töö valmimise käigus realiseerib õpilane loovalt oma ideid, kasutab teistes valdkondades omandatud teadmisi; kirjaliku loovtöö koostab arvutis korrektselt vormistatuna.

36 Nõuded kirjalikule loovtööle

36.1 Nõuded teksti vormistusele

36.1.1 Töö vormistatakse A4 formaadis valgele paberile arvutikirjas *Times New Roman* suurusega 12 punkti ja reavahega 1,5 punkti. Tekst paigutatakse paberile rööpselt. Lehekülje vasakus servas on 3 cm, paremas 2 cm, üla- ja alaservas 2,5 cm laiune veeris.

36.1.2 Peatükkide, sissejuhatause, kokkuvõtte, allikate loetelu ja lisade pealkirjad kirjutatakse läbiva suure tähega. Alajaotuste ja alapunktide pealkirjad kirjutatakse väiketähtedega. Pealkiri asub lehe vasakus servas. Pealkirja järele punkti ei panda. Sõnu pealkirjas ei poolitata.

36.1.3 Iga peatükk algab uuel leheküljelt. Peatüki pealkirja ja sellele järgneva teksti, alapealkirja ning sellele eelneva ja järgneva teksti ning tekstilõikude vahele jäetakse 6-punktiline vahe. Tekst kirjutatakse ainult lehe ühele küljele.

36.1.4 Kõik leheküljed nummerdatakse. Tiitellehele numbrit välja ei trükitata. Numbriga koht on lehekülje alumisel veerisel.

36.2 Töö struktuur

36.2.1 Tiitelleht algab ülaservalt kooli nimega. Tiitellehe keskkohast veidi kõrgemale kirjutatakse töö täielik pealkiri. Pealkirja alla kirjutatakse töö liik (loovtöö). Tiitellehe teise kolmandiku lõppu, paremasse serva trükitakse autori ja juhendaja nimed. Lehe alumise serva keskele trükitakse töö valmimise koht ja aasta.

36.2.2 Sisukord koosneb töö jaotise pealkirjadest, nende ees olevatest süsteemitähistest ja leheküljenumbritest.

36.2.3 Sissejuhatus sisaldab teema valiku põhjendust, töö eesmärgi (juhtmotiiv, põhiprobleem) sõnastamist ning selle saavutamise teid ja võtteid, ülevaadet peamistest allikatest. Soovitav on sissejuhatus vormistada kõige viimasena, siis haakub ta teema käsitlusega kõige paremini. Heaks tooniks on kõigi töö valmimisele kaasa aidanud isikute tänamine. Sissejuhatusel on 0,5-1 lehekülge.

36.2.4 Töö põhiosa annab ülevaate valminud eseme(te), töövõtete ning materjalide ajaloolisest taustast, annab vastuse sissejuhatuses tõstatatud küsimustele, kirjeldatakse töö valmimise protsessi. Põhiosa jagatakse peatükkideks ja alapeatükkideks. Igale peatükile pannakse sisu kajastav pealkiri. Põhimaht on 1-5 lehekülge.

36.2.5 Kokkuvõtte sisaldab hinnangut tehtud tööle ja seda, mida töö valmimise käigus õpiti. Võib esitada soovitusi tulemise edasiseks rakendamiseks. Kokkuvõttes ei esitata enam uusi andmeid ja fakte ega viidata kirjandusele. Kokkuvõtte maht on 0,5-1 lehekülge.

36.2.6 Kirjanduse loetelu sisaldab töös kasutatud allikaid, mis reastatakse autorite nimede tähestikulises järjekorras. Sama autori töö esitatakse ilmumisaasta järjekorras. Raamatute ja artiklite kohta esitatakse järgmised andmed: autori(te) nimi (nimed), ilmumisaasta, pealkiri ja alapealkirjad (vastavalt tiitellehele), trüki köide, osa, number, ilmumiskoht, kirjastus või väljaandja.

Raamatu näide: Lorents, P. 2006 Süsteemide maailm. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus

Artikli näide: Põld, P. 1993 Eesti tulevik ja karskus. – Valitud tööd. 2 kd, lk 16-30

Lisad on tööd täiendav või illustreeriv materjal (joonised, tabelid, diagrammid, fotod jne). Lisad pealkirjastatakse ja tähistatakse „Lisa 1“, „Lisa 2“ jne.

36.3 Esitamine kaitsmiskomisjonile

36.3.1 Õpilane esitab töö juhendajale kaks nädalat enne töö kaitsmist.

36.3.2 Juhendaja poolt heaks kiidetud töö esitatakse kaitsmiskomisjonile tutvumiseks nädal enne töö kaitsmist.

36.3.3 Vorminõuetele mittevastav töö tagastatakse õpilasele paranduste tegemiseks.

36.4 Loovtöö kaitsmise korraldus

36.4.1 Kaitsmiskomisjoni kuuluvad esimees ja neli õpetajat, sealhulgas loovtöö juhendaja. Komisjoni koosseisu ja kaitsmise kuupäeva kinnitab kooli direktor käskkirjaga.

36.4.2 Kaitsmisele lubatakse õpilased, kelle praktiline töö on juhendaja hinnangul kaitsmiskõlbulik ja kellel on tähtaegselt esitatud kirjalik töö.

36.4.3 Loovtöö kaitsmine on avalik. Loovtöö juhendaja annab tööprotsessile ja selle tulemusele omapoolse kirjaliku hinnangu.

Töö peab olema kaitstud hiljemalt 9. klassi I poolaastal.

37 Ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted põhikoolis

37.1 Iga õppeaasta alguses kavandatakse ülekoolilised ja koolidevahelised projektid (üritused) kooli üldtööplaanis. Projekt on ühekordse, tähtajalise, piiratud ressursidega ja kindlaks määratud tulemuse saavutamiseks tehtav töö.

37.2 Projektid võivad olla:

37.2.1 uurimisprojektid – on suunatud teadmiste hankimisele (näiteks: kooliesisel haljasalal oleva murukamara liigirikku väljaselgitamine);

37.2.2 teostusprojektid – on seotud uue objekti loomisega või ürituse ettevalmistamise ja läbiviimisega (näiteks näidendi ettevalmistamine kooli näidendite konkursile);

37.2.3 hindamisprojektid – tegelevad olemasolevate nähtuste, eksperimentide või teostatud muutuste hindamisega ja ettepanekute tegemisega sotsiaalsfääris (näiteks õpilaste hinnangute ja ootuste väljaselgitamine õpilasomavalitsuse poolt tehtavasse ühel õppeaastal, et parandada omavalitsusesinduse tööd).

Projektile peab olema selge eesmärk ja kindlad ajapiirid. Projekt peab olema kavandatud nii, et saab aru projekti ideest, eesmärgist ja tulemusest ning selgelt on toodud esile tegevused eesmärgi saavutamiseks ning tegevuste täitmiseks vajalik aeg ja vajalikud vahendid ning eeldatavad kulutused. Peale projekti toimumist viiakse läbi selle tulemuste analüüs lähtuvalt püstitatud eesmärkidest (määratletakse tulemuste ja protsessi tugevused ja nõrkused) ning kavandatakse parendustegevused edaspidiseks.

37.3 Ülekoolilised ja koolidevahelised projektid kavandatakse kirjalikult, järgides alljärgnevat struktuuri:

37.3.1 põhjendus -
projekti vajaduse põhjendus;

37.3.2 eesmärgid -
kirjeldada, millised on projekti eesmärgid lähtuvalt üldpädevustest;

37.3.3 tulemused -
kirjeldada, millised on oodatavad ja mõõdetavad tulemused. Tulemused on sisuliselt eesmärgid, mis on muudetud mõõdetavaks. Kui on jõutud tulemusteni, siis võib öelda, et eesmärgid on saavutatud;

37.3.4 tegevused -
näidatud on tegevused, et saavutada eesmärgid (tulemused);

37.3.5 ajakava -

detailne ajakava, mis sisaldab ka vastutajaid. Igale tegevusele on ajakavas üks konkreetne vastutaja, kes võib teisi vajadusel kaasata, aga kes jälgib, et antud tegevus saaks tähtjaks ja kvaliteetselt tehtud;

37.3.6 organisatsioon -

kirjeldatakse, kuidas toimub projekti juhtimine, kes on osalejad, kus projekt toimub ja keda kaasatakse koostööpartneriteks;

37.3.7 eelarve -

see peab olema realistlik. Projekt peab olema üles ehitatud nii, et planeerimisel arvestataks olemasolevate ressurssidega. Kui ei saa projekti teostamise korral arvestada rahaliste vahenditega on mõistlik nimetada töövahendid, mida kasutatakse. Kui saadakse vahendeid mujalt, siis tuleb seda näidata. Rahaliste vahendite kavandamise puhul tuleb konkreetset näidata, kuidas neid kasutatakse ja kust need rahalised vahendid tulevad (kooli eelarve, sponsorid jne). Peab jälgima, et nende rahaliste vahendite planeerimine oleks realistlik;

37.3.8 tulemuste hindamine -

näidatakse, kuidas toimub tulemustele hinnangu andmine ning millal võib öelda, et projekt õnnestus, millal mitte.

37.4 Kirjutatud projekti kavand peab olema:

37.4.1 suhteliselt lühike (üldjuhul 2-5 lehekülge), et seda oleks võimalik kergesti tervikuna haarata;

37.4.2 hästi liigendatud nii, et oluline on selgelt esile toodud.

37.5 Projekti teostuse planeerimisel on projektirühma juhil otstarbekas jälgida järgmist skeemi:

37.5.1 esmalt tuleb panna tegevused ja tulemused nende loogilisse ajakavasse ja omavahel sõltuvusse;

37.5.2 igale tegevusele ja tulemusele tuleb määrata vastutaja. Kui tulemus on nii suur, et sellele ei saa määrata ühte vastutajat, tuleb jagada see väiksemateks osadeks;

37.5.3 iga tegevus tuleb jagada nii väikesteks osadeks, et saaks küllalt selgelt määratleda, kui palju see tegevus aega võtab;

37.5.4 järgnevalt toimub ajakava täpsustamine koos projektirühma liikmetega. Jälgida tuleb, et plaan mahuks etteantud raamidesse ja et projektirühma liikmed oleks ühtlaselt koormatud, eelistatult neile sobivate tegevustega; planeeritakse vahendid ja kulutused ning vajadusel viiakse tegevuskavasse muudatused;

37.5.5 kui muudatusi ei ole vaja teha, kinnitab projektirühm tegevuskava.

Kirjalikult vormistatud projekti kavandi alusel toimub otsustamine, kas antud projekt on koolis teostatav. Kavandatud projektile annab hinnangu koolidirektor või tema pool delegeeritud isik.

37.6 Projekti kavandile hinnangu andmisel tuleb jälgida järgmisi aspekte:

37.6.1 projekti vormistamine toimub vastavalt esitatud struktuuri nõuetele;

37.6.2 eksisteerib projekti eesmärkide ja tulemuste kooskõla;

37.6.3 jälgida tuleb seda, kas kõikide oodatavate tulemuste saavutamiseks on olemas ka kate tegevuste näol;

37.6.4 ajakava realistlikkust;

37.6.5 jälgida tuleb seda, kas igal tegevusel on ajakavas vastutaja;

37.6.6 projektirühmal on olemas juht, projekti elluviimist jälgitakse, kogunetakse projektirühma koosolekuteks jne;

- 37.6.7 ressursid on realistlikult planeeritud;
- 37.6.8 projekti hindamise kriteeriumid võimaldavad kindlaks määrata selle kas projekt õnnestus või mitte.

Kui koolidirektor või tema poolt delegeeritud isik on projekti kavandi heaks kiitnud, siis lisatakse projekt üldtööplaani ning asutakse seda teostama.

38 Hindamine põhikoolis

Koolis järgitakse õpilase hindamisel „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ § 29 sätestatud ning juhendatakse „Põhikooli riiklikust õppekavast“ § 19 - § 23.

39 Hindamise korraldus Saarepeedi Koolis

- 39.1 Alates 01.09.2008 toimub Saarepeedi Koolis klassipäevikute vormistamine elektrooniliselt ja jooksvaid hindeid ei dubleerita paber kandjal.
- 39.2 Hindamine Saarepeedi Koolis toimub viiepallisüsteemis.
- 39.3 Eristatakse jooksvaid ehk protsessihindeid, arvestuslikke- (suuline arvestus, kontrolltöö, uurimustöö jne) ja kokkuvõtvaid hindeid.
- 39.4 E-koolis märgitakse arvestuslik tegemata töö „?“ . Tegemata töö vastamine toimub punkti 1.15 „Järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord“ järgi.
- 39.5 Veerandihinde väljapanekuks on vajalik vähemalt kolme hinde olemasolu.
- 39.6 Ühe ainetunniga nädalas võib hinnata üks kord poolaastas.
- 39.7 Õpetajal on õigus sõltuvalt töö raskusastmest ja õpilaste teadmiste tasemest muuta hindamisskaalat 5% võrra.

40 Hindamise korraldus individuaalse õppekava korral Saarepeedi Koolis.

- 40.1 Kui õpilasele on vastavalt haridus- ja teadusministri 8. detsembri 2004. a määrusele nr 61 "Individuaalse õppekava järgi õppimise kord" koostatud individuaalne õppekava, arvestatakse hindamisel individuaalses õppekavas sätestatud erisusi.
- 40.2 Hindamise eesmärgid:
- 40.2.1 anda tagasisidet õpilase õpiedukusest ja toetada õpilase arengut;
- 40.2.2 suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, toetada edasise haridustee valikut;
- 40.2.3 innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- 40.2.4 suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel.
- 40.3 Käitumise ja hoolsuse hindamise eesmärk on:
- 40.3.1 suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täitma kooli kodukorra nõudeid;
- 40.3.2 motiveerida õpilast hoolikalt täitma õppeülesandeid.
- 40.4 Hindamisest teavitamine

Aineõpetajad ja klassijuhatajad teavitavad õpilast ja tema seaduslikku esindajat hindamise korraldusest koolis ning õpilasele pandud hinnetest ja antud hinnangutest:

- nende pöördumisel teabe saamiseks;

- ainetundides;
- klassijuhatajatundides;
- hinnetelehtede kaudu 1 kord veerandis lapsevanema taotluse puhul, kui puudub juurdepääs e-koolile (3 nädalat enne õppeveerandi lõppu);
- klassitunnistuse kaudu 1 kord veerandis;
- arenguestlustel;
- klassi lastevanemate koosolekul.

Tagasiside õpilaste töödest annab õpetaja nädala jooksul. Suuremahuliste tööde korral (kirjandid, referaadid, uurimistööd jms) vastavalt kokkuleppele õpilastega. Hindamisest teavitamine ja hindamiskriteeriumid suuremate projektide puhul lepatakse kokku projekti alguses.

Õpilasel on õigus saada teavet oma hinnete kohta.

41 Teadmiste ja oskuste hindamise kord

Õpilase teadmisi ja oskusi hindab õpetaja õpilase suuliste vastuste, kirjalike ja praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust õppekavas esitatud nõuetele.

Õppeveerandi algul teeb õpetaja õpilastele teatavaks õppeaine nõutavad teadmised ja oskused, nende hindamise aja ja vormi.

Õppeveerandi õpitulemuste omandamist kontrollivate kirjalike tööde (kontrolltööde) aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste õppeainete õpetajatega. (Kontrolltööde graafik e-koolis) 8. klassi õpilased sooritavad üleminekuksami.

Loetelusse kuuluvad põhikooli lõpetamiseks ÕN poolt kinnitatud õppeained.

Õpilased valivad eksamiaine II veerandi jooksul.

Eksami sisu ja vormi valib aineõpetaja.

Üleminekuksami hinne mõjutab vastava õppeaine aastahinnet.

Üleminekuksamid toimuvad erigraafiku alusel.

Üleminekuksamile eelnev päev on õpilasele eksamiks ettevalmistumiseks plaanilisest õppetööst vaba.

Üleminekuksam kinnitatakse direktori poolt nädal enne eksami toimumist.

Eksami mittesooritamise korral antakse õpilasele võimalus järelksamiks aineõpetajaga kokkulepitud ajal.

Kool kasutab hindamisel viiepallisüsteemi ning õpetajal on õigus kasutada kujundava hindamise elemente.

1. klassis õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse kõigis õppeainetes kirjalikke sõnalisi hinnanguid, mis kirjeldavad õpilase teadmisi ja oskusi erinevates õppeainetes. Sõnaliste hinnangute kasutamise põhimõtted ning hinnangute andmise tingimused ja kord sätestatakse õppeaineti kooli õppekavas.

Kui suulist vastust, kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindega "puudulik" või "nõrk" või on õpilane puudunud, on tal õigus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.

41.1 Kasutatav hindamissüsteem

Õpilaste teadmisi, oskusi ja vilumusi hinnatakse viiepallisüsteemis, kus hinne «5» on «väga hea», «4» – «hea», «3» – «rahuldav», «2» – «puudulik» ja «1» – «nõrk».

Hindamisel viie palli süsteemis:

- hindega „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;
- hindega „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
- hindega „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad põhikooli õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkama saamisel edasisel õppimisel või edasises elus ning gümnaasiumi õpilasel saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele, kuid esineb puudusi ja vigu;
- hindega „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui põhikooli õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkama saamist edasisel õppimisel või edasises elus ja gümnaasiumi õpilasel saavutatud õpitulemustes esineb olulisi puudusi;
- hindega „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda põhikooli õpilasel oluliste raskusteta hakkama saamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub ja gümnaasiumi õpilasel saavutatud õpitulemustes esineb olulisi puudusi ja areng puudub.

Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindega „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindega „4” 75–89%, hindega „3” 50–74%, hindega „2” 20–49% ning hindega „1” 0–19%.

41.2 Kokkuvõttev hindamine

- Õpilase õpitulemusi hinnatakse vastavas õppeaines kokkuvõtvalt veerandi- ja aastahindega.
- Veerandihinne pannakse välja õppeveerandi lõpul antud õppeveerandi jooksul saadud hinnete alusel. Aastahinne pannakse välja antud õppeaasta jooksul saadud veerandihinnete alusel enne õppeperioodi lõppu.
- Aines, mida õpitakse ühe nädalatunniga, hinnatakse poolaasta ja õppeaasta lõpus neile eelnenud kahe õppeveerandi jooksul saadud hinnete alusel.
- Kui õpilase hindamisel kasutatakse hinnete asemel sõnalisi hinnanguid antakse õpilase teadmistele ja oskustele õppeveerandi lõpul kirjalikult kokkuvõtvaid sõnalisi hinnanguid. Õppeveerandite lõpul antud sõnaliste hinnangute alusel antakse enne õppeperioodi lõppu kokkuvõtvaid sõnalisi hinnanguid kogu õppeperioodi kohta.
- Kui õppeaine veerandihinne on jäänud välja panemata (e-koolis „HP“) ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, loetakse aastahinde väljapanekul antud õppeveerandi vältel omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele "nõrk".
- 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetöle.

41.3 Järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord

- Õpilasele antakse üks kord kümne õppepäeva jooksul alates hinde „nõrk“ / “puudulik“ saamisest või puudumise korral kooli naasmisest võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.
- Kui õpilane ei ole kooli naasmisest alates kümne päeva jooksul arvestuslikku tegemata tööd järele teinud, asendub „?“ hindega „1“.
- Hinde teistkordse parandamise võimaluse või pikema järelevastamiseks või järeltöö tegemiseks aja andmise üle otsustab aineõpetaja.
- Järelevastamise või järeltöö sooritamise hinne märgitakse e-kooli tärniga. Kokkuvõtval hindamisel arvestatakse parandatud hinnet.
- Kui hindamisel tuvastatakse, et õpilane on maha kirjutanud või kasutanud kõrvalist abi, võib vastavat suulist vastust, kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindega "nõrk".

41.4 Käitumise ja hoolsuse hindamine

- Õpilase käitumist ja hoolsust hinnatakse kõikide õpilaste puhul.
- Käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis. Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppeülesannetesse: kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus õppeülesannete täitmisel.
- Käitumist ja hoolsust hinnatakse hinnetega "eeskujulik", "hea", "rahuldav" ja "mitterahuldav".
- Alates õppeaastast 2010/2011 ei panda 9. klassi lõputunnistusele käitumishinnet

41.5 Hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord

Hinnete ja hinnangute vaidlustamine ning vaidmenetlus toimub „Haldusmenetluse seaduses“ §71 - §87 sätestatud kohaselt.

- Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde või hinnangu teadasaamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega.
- Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest lõikes 1 nimetatud taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

42 Õpilaste ja vanemate teavitamise ja nõustamise kord

Teavitamisel juhendatakse „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ § 55 sätestatust. Õpilaste ja vanemate teavitamine toimub kooli kodukorras sätestatud kordade kohaselt. Teavitamisel järgitakse „Avaliku teabe seaduses“ ning „Haldusmenetluse seaduses“ teavitamisele sätestatut.

Põhikoolis klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks selgitatakse põhikoolis välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valitakse sobivad õppemeetodid ning korraldatakse diferentseeritud õpet. Kool annab võimaluse täiendavaks pedagoogiliseks juhendamiseks õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel.

Koolis nõustatakse vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.

Koolis korraldatakse õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagatakse õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavus.

Koolis on võimaldatud õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuses korralduse kohta ning juhendamine ja nõustamine õppetööd käsitlevates küsimustes. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks õppeveerandi algul.

43 Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted põhikoolis

43.1 Erivajadustega lastega tehtav töö.

Erivajadus ei ole mitte ainult kõrvalekalle lapse arenguprotsessis vaid ka lapse andekus mingis valdkonnas. See on võimetest, taustast, isiksuseomadustest jm tulenevad erinevused, mida on rakendatud tavalises kasvukeskkonnas harjumuspärasel viisil. Lapse haridusliku erivajaduse või andekuse väljaselgitamiseks püütakse lapsega tegeleda individuaalselt, tehakse koostööd lapse vanemate (eestkostja) ning lasteaia ja kooli õpetajatega. Õppetöö planeeritakse läbi erinevate tegevuste, et laps õpiks ise ennast paremini tundma ning tal avaneks võimalus oma oskusi tundma õppida ja kasutada.

43.2 Õpilaste nõustamine ja õpiabi osutamine:

- 43.2.1 Õpiabirühm;
- 43.2.2 õpilaste arenguestlused;
- 43.2.3 ainealased konsultatsioonid;
- 43.2.4 individuaalsed ja/või grupikonsultatsioonid aineõpetajatelt, klassijuhatajatelt ja kooli juhtkonnalt
- 43.2.5 tugiõpilased, kes osutavad õpiabi õpiraskustega ja käitumishäiretega õpilastele, kes oskavad märgata kaasõpilaste muresid ja püüavad rahumeelselt aidata;
- 43.2.6 koolis töötavad eripedagoog ja sotsiaalpedagoog.

43.3 Õpiabirühma töökorralduse alused.

- 43.3.1 Õpiabi eesmärk on toetada põhikooli 1.–9. klassi õpilase arengut tulenevalt tema hariduslikest erivajadustest ja võimaldada tal saavutada põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava nõuetele vastavaid õpitulemusi
- 43.3.2 Õpilase esmane abistamine ja nõustamine on õpetaja ülesanne. Õpilasele, kes nõustamisele ja tunnivälisele abile vaatamata ei suuda õppekava nõudeid täita, seatakse sisse "Õpilase vaatluse kaart" (edaspidi kaart). Sotsiaalpedagoogi, klassijuhataja, õpilast õpetavate õpetajate ja õpiabi õpetajaga koostöös otsustatakse iga lapse puhul eraldi, mida kaardi põhjal jälgitakse.

43.3.3 Kaardi põhjal kogutud andmestikku analüüsivad koos sotsiaalpedagoog, eripedagoog, õpiabi õpetaja, teised õpilast õpetavad õpetajad ja kooli juhtkonna esindaja. Analüüsi põhjal tehakse õppetöö tõhustamise, individuaalse õppekava koostamise, õpiabi rakendamise või õpilase nõustamiskomisjoni suunamise otsus.

43.3.4 Põhiharidust omandav õpilane viiakse õpiabile õppenõukogu otsusel. Vajadusel kaasab õppenõukogu otsuse tegemisse eripedagoogi, sotsiaalpedagoogi, õpiabi õpetaja, teised õpilast õpetavad õpetajad või vastava eriarsti.

43.3.5 Individuaalse õppekava määramisel ja koostamisel lähtutakse „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ § 18 sätestatust, „Põhikooli riiklikus õppekavas“ § 17 lõikes 4 ja § 22 lõikes 7 sätestatust. Muu tugisüsteem määratakse õpilasele „Põhikooli riiklikus õppekavas“ § 22 lõikes 7 sätestatud tingimustel.

43.3.6 Õpiabirühma rakendamisel on vajalikud järgmised dokumendid:

44 õpiabirühmas osalevate õpilaste nimekiri, mille on kinnitanud õppenõukogu;

45 kaart iga õpiabirühmas oleva õpilase kohta ja õpilase arengut kajastavad materjalid (hinnangud, järeldused, kokkuvõtted, uurimistulemused, iseloomustused vm);

46 õpiabirühma tööplaan (soovitavalt kuude kaupa);

47 õpiabirühma tundide plaan ja õpetaja töögraafik.

Õpiabirühma töö kohta arvestuse pidamiseks kasutatakse klassipäeviku (1.-9. klass) vormi e-koolis. Eraldi peetakse päevikus arvestust õpiabirühma väliste konsultatsioonide ja nõustamise kohta.

47.1 Individuaalse õppekava rakendamine tugimeetmena „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ § 58 lõikes 3 sätestatud tähenduses toimub „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ § 58 lõigetes 1 kuni 9 ja § 12 lõikes 1 sätestatud tingimustel ja korras.

Individuaalne õppekava on haridusliku eriavajadusega I-IX klassi õpilaste jaoks koostatud õppekava, mis loob tingimused võimetekohaseks õppeks ja arenemiseks. Individuaalne õppekava koostatakse õpilasele, kelle eriline andekus, õpi- ja käitumisraskused, terviserikked, puuded või pikaajaline õpikeskkonnast eemal viibimine põhjustab olulisi raskusi töötada oma klassikaaslastega samal ajal samas ruumis või vastavalt klassile koostatud töökava alusel.

47.2 Õppenõukogu teeb punktis 19.4 nimetatud otsuse õpilasele, teovõimetu õpilase puhul õpilase seaduslikule esindajale (edaspidi õpilane (esindaja)), kirjalikult teatavaks. Õpilasel (esindajal) on õigus 10 tööpäeva jooksul arvates päevast, millal ta otsusest teada sai või oleks pidanud teada saama, õigus teavitada kooli kirjalikult, et ta pole nõus enda suhtes õpiabi või eripedagoogilise abi rakendamisega. Nimetatud keeldumise esitamisel kool õpilasele õpiabi või eripedagoogilist abi ei rakenda.

48 Eripedagoogiline abi koolis

Eripedagoog aitab last lugema õppimisel, abistab häälikute kvantitatiivsel ja kvalitatiivsel analüüsil. On toeks kirjutamisraskuste ennetamisel ja ületamisel, lugemisoskuse süvendamisel ja jutustamisoskuse arendamisel ning sõnavara laiendamisel.

48.1 Eripedagoogiline töö lasteaias:

- 48.1.1 selgitada välja 3-7 aastased häälusraskustega lapsed (vaeghäädus, häädusvead, kogelus);
- 48.1.2 õpetada häälikute õiget hääldust (häälikuseade ja automatiseerimine);
- 48.1.3 selgitada välja alakõnega lapsed ja tagada neile spetsiaalne kõnearendus;
- 48.1.4 arendada laste hääleomadusi (kõrgus, tugevus, intonatsioon);
- 48.1.5 arendada grammatikat ja sõnavara;
- 48.1.6 õpetada sõnade foneetilise struktuuri mõistmist ja lugemisoskust;
- 48.1.7 arendada suhtlemisoskust;
- 48.1.8 arendada kognitiivseid oskusi.

48.2 Eripedagoogiline töö koolis:

- 48.2.1 selgitada välja lugemis- ja kirjutamisraskustega õpilased;
- 48.2.2 arendada hääliku- ja foneemianalüüsioskust;
- 48.2.3 harjutada grammatiliste vormide õiget kasutamist;
- 48.2.4 laiendada ja täpsustada sõnavara;
- 48.2.5 õpetada ja arendada sidusa teksti koostamise oskust;
- 48.2.6 täpsustada keelendite ja eri liiki tekstide mõistmisoskust;
- 48.2.7 arendada suulist ja kirjalikku väljendusoskust.

Kõneravi tundides pööratakse tähelepanu psüühiliste protsesside (taju, mälu, mõtlemine) arendamisele.

Kui kirjutamis- ja lugemisraskused ei ole ületatud 9. klassi lõpuks, on võimalik eksamitööd hinnata diferentseeritult.

49 Õpetaja töökava koostamise põhimõtted põhikoolis

- 49.1 Aineõpetaja töö planeerimise alus on kooli õppekava.
- 49.2 Aineõpetaja koostab riiklikust- ja kooli õppekavast lähtudes oma ainekavad ja töökavad.
- 49.3 Ainekavades peab olema fikseeritud üldeesmärgid, õpetuse ajaline maht, õppesisu klassiti, õpitulemused ja kasutatud õppekirjandus.
- 49.4 Töökava on dokument, kus õppekavas esitatud õppesisu on jaotatud nädalate, kuude või õppeveerandite lõikes.
- 49.5 Õppesisu töökavas on vormistatud kalenderplaanina.
- 49.6 Töökavas peavad olema välja toodud ulatuslikumad õppeteemad, alateemad, põhimõisted, hindamine ja tunni sisu.

- 49.7 Töökavadesse võib sisse viia muutusi hiljemalt enne õppetunni algust.
- 49.8 Ainekavad on kooli õppekava osad ja neid hoitakse komplekselt kooli õppekavadega.
- 49.9 Õpetajate töökavad on aineõpetajate käes ja vajadusel on nad neid kohustatud esitama kooli juhtkonnale.

50 Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

50.1 Kooli õppekava muutmise algatamine

Kooli õppekava uuendamine või täiendamine toimub algatustaotluse alusel, mis tuleb esitada kooli direktorile kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis koos ettepanekute ja põhjendustega. Kooli õppekava uuendamist ja täiendamist võib taotleda iga asjast huvitatud isik.

Kui kooli õppekava uuendamise või täiendamise vajadus on tingitud muudatustest õigusaktides, siis algatab kooli põhimääruse muutmise kooli direktor.

50.2 Kooli õppekava muudatuste ettevalmistamine

Kui esitatud taotlus on asjakohane, siis kutsub direktor kokku õppekava uuendamise ja täiendamise töörühma, kes otsustab õppekava uuendamise või täiendamise vajaduse ning positiivse otsuse korral valmistab ette kooli õppekava muudatused.

Kooli õppekava muudatused tuleb töörühmal ette valmistada kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõuna. Kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu peab olema kooskõlas kehtiva õigusega.

50.3 Kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu esitamine enne selle kehtestamistarvamuse saamiseks hoolekogule, õppenõukogule, õpilasesindusele.

Kooli direktor esitab kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu enne kehtestamist arvamuse andmiseks hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule. Arvamuse küsimisel lähtub kooli direktor „Haldusmenetluse seaduses“ §-st 16.

Kooli direktor vaatab hoolekogu, õpilasesinduse ja õppenõukogu arvamused läbi. Kui hoolekogu, õpilasesindus või õppenõukogu on leidnud, et kavandatavad õppekava muudatused on vastuolus kehtiva õigusega, siis kutsub direktor kokku õppekava uuendamise ja täiendamise töörühma, kes viib kooli õppekava muudatused vastavusse kehtiva õigusega.

50.4 Kooli õppekava kehtestamine

Tulenevalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest“ § 17 lõikest 2 on kooli õppekava kehtestajaks kooli direktor. Kooskõlas „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 71 lõikega 3, toimub kooli õppekava kehtestamine käskkirjaga, mis vastab „Haldusmenetluse seaduses“ sätestatud nõuetele.

Kui kooli direktor jätab kooli õppekava muudatused kehtestamata, siis algab kooli õppekava uuendamise või täiendamise protsess algusest peale.

50.5 Kooli õppekava muudatuste avalikustamine

Kool avalikustab, tulenevalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ § 69 lõikes 1 sätestatud nõudest, kooli õppekava koos muudatustega kooli veebilehel ja loob kooli raamatukogus võimalused kooli õppekavaga tutvumiseks.

Kooli õppekava muudatused esitatakse kooli õppekava terviktekstis, näidates ära õppekava muutused viitega direktori käskkirja numbrile ja kuupäevale, millega õppekava muudeti. Samuti märgitakse muudatuse viite juurde muudatuse jõustumise kuupäev.